

Klauzula 18 Ubezpieczenie

~~Subklauzula 18.1 Ogólne wymagania w odniesieniu do ubezpieczeń~~

~~W Subklauzuli 18.1 wprowadza się następujące zmiany:~~

~~W Subklauzuli 18.1 skreśla się dwa ostatnie zdania drugiego akapitu.~~

~~Subklauzula 18.2 Ubezpieczenie Robót i Sprzętu Wykonawcy~~

~~W Subklauzuli 18.2 wprowadza się następujące zmiany:~~

~~W Subklauzuli 18.2 usunięto całą treść pierwszego zdania pierwszego akapitu i zastąpiono ją następującą treścią:~~

~~Wykonawca zobowiązany jest ubezpieczyć Roboty, Urządzenia, Materiały i Dokumenty Wykonawcy na sumę nie niższą od Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej.~~

~~Dodatkowo w całym okresie wymagalności ubezpieczenia limit na koszty rozbiórki, usunięcia pozostałości po szkodzie i honoraria konsultantów nie będzie niższy niż w wysokości określonej w dokumencie Dane Kontraktowe.~~

Na początku drugiego akapitu Subklauzuli 18.2 wpisuje się następującą treść:

~~Strona ubezpieczająca przedłuży to ubezpieczenie, przed dniem wystawienia Świadczenia Przejęcia, do daty wystawienia Świadczenia Wykonania. W całym okresie wymagalności ubezpieczenia suma ubezpieczenia nie może być niższa od pełnego kosztu odtworzenia Robót, Urządzeń, Materiałów i Dokumentów Wykonawcy. Limit na koszty usunięcia pozostałości po szkodzie nie będzie w tym okresie niższy niż określony w dokumencie Dane Kontraktowe.~~

Na końcu drugiego akapitu Subklauzuli 18.2 dodaje się zdanie o następującej treści:

~~W przypadku nie przedłużenia przez Wykonawcę ubezpieczenia Zamawiający jest uprawniony do ubezpieczenia Robót, Urządzeń, Materiałów i Dokumentów Wykonawcy na koszt Wykonawcy po uprzednim, pisemnym wezwaniu go do przedłużenia ubezpieczenia w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania i przekazania Zamawiającemu w tym terminie potwierdzenia ubezpieczenia.~~

Subklauzula 18.3 Ubezpieczenie od zranienia osób i uszkodzenia własności

~~W Subklauzuli 18.3 wprowadza się następujące zmiany:~~

~~Usunięto całą treść drugiego akapitu Subklauzuli 18.3 i zastąpiono ją następującą treścią:~~

~~Ubezpieczenie to będzie dokonane przy limitach na jedno wydarzenie i na wszystkie wydarzenia, nie niższych niż limity podane w dokumencie Dane Kontraktowe. W całym okresie wymagalności ubezpieczeń limity te nie mogą być niższe od tych określonych w dokumencie Dane Kontraktowe.~~

Dodana Subklauzula 18.5 Ubezpieczenie od skutków błędów projektowych

~~Wykonawca jest zobowiązany dokonać ubezpieczenia, które obejmie ryzyka Zamawiającego z tytułu błędów projektowych w Dokumentach Wykonawcy.~~

~~Wysokość takiego ubezpieczenia nie będzie niższa niż kwota podana w dokumencie Dane Kontraktowe.~~

~~Wykonawca utrzyma to ubezpieczenie, jako w pełni obowiązujące i ważne do dnia wystawienia Świadczenia Wykonania.~~

~~Żadna polisa ubezpieczeniowa przewidziana dla tego Kontraktu nie może zawierać wyłączenia odpowiedzialności za straty, szkody lub przywrócenie stanu poprzedniego wskutek błędów lub pominięć projektowych.~~

18.1 Gestia ubezpieczeniowa po stronie Zamawiającego (Inwestora):

(a) Zamawiający, jako Inwestor informuje, że własnym staraniem i na własny koszt pozyska ubezpieczenie i zapewni ciągłość ubezpieczenia przez cały okres realizacji inwestycji w zakresie wszelkich ryzyk budowy i montażu - CAR/EAR w zakresie:

- i. sekcji I - ubezpieczenie mienia;
- ii. sekcji II - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej;

(b) Wykonawca własnym staraniem i według własnej wiedzy może zawrzeć dodatkowe ubezpieczenie w ramach klauzul DIC (difference in limit clause) /DIL (difference in cover clause), jeżeli uzna, że zakres ubezpieczenia Inwestora może nie zabezpieczyć w pełni jego interesów. Wykonawca nie może w ramach ceny za wykonanie przedmiotu zamówienia objętego Umową ujmować kosztu ubezpieczeń, co do których gestia ubezpieczeniowa leży po stronie Zamawiającego.

18.2 Gestia ubezpieczeniowa po stronie Wykonawcy (Generalnego Wykonawcy):

(a) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności i posiadanego mienia (OC ogólna prowadzonej działalności) - zastrzega się, że umowa ubezpieczenia będzie dedykowana wyłącznie na realizację przedmiotu niniejszej umowy.

(b) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej projektanta/architekta wykonującego prace projektowe (OC projektanta/architekta - OC zawodowa) - zastrzega się, że umowa ubezpieczenia będzie dedykowana wyłącznie na realizację przedmiotu niniejszej umowy.

(c) Ubezpieczenie maszyny drążącej (TBM) oraz kluczowego sprzętu Wykonawcy w ramach ubezpieczenia maszyn budowlanych od wszystkich ryzyk (CPM).

18.3 SEKCJA I – Ubezpieczenia CAR/EAR

(a) Lokalizacja inwestycji: Teren wydzielony pod budowę inwestycji, obejmujący teren realizacji kontraktu.

Pod pojęciem lokalizacji rozumie się teren budowy oraz tymczasowe biura i zaplecza techniczne, utworzone w związku z realizacją (obsługujące realizowaną inwestycję) ubezpieczonych robót budowlano-montażowych. Lokalizacją są również tymczasowe magazyny, bazy sprzętowe oraz miejsca gdzie przechowywane/ składowane jest ubezpieczone mienie.

(b) Okres ubezpieczenia: Ochrona ubezpieczeniowa będzie obowiązywać od momentu przejścia placu budowy przez Wykonawcę prac budowlano-montażowych i trwać będzie do czasu, kiedy decyzja o pozwoleniu na użytkowanie stanie się ostateczna z zastrzeżeniem klauzuli przedłużenia okresu ubezpieczenia oraz klauzul gwarancyjnych. Ubezpieczenie obejmować będzie również okres wstrzymania prac.

(c) Zakres ubezpieczenia: Ubezpieczenie "All Risks" ryzyk budowy i montażu obejmujące szkody materialne w pracach będących przedmiotem kontraktu wraz z okresem testów i prób gorących. Ubezpieczenie będzie zawarte na warunkach odpowiadających standardowi warunków monachijskich (Munich Re).

(d) Ubezpieczeni: Ubezpieczenie obejmować będzie: Inwestora, Inwestora Zastępczego, Głównego/Generalnego Wykonawcę, Wykonawców, podwykonawców, dalszych podwykonawców, dostawców i poddostawców oraz pozostałe podmioty zatrudnione przez Ubezpieczonego przy realizacji tej inwestycji, jeżeli mają podpisane stosowne umowy, a wartość ich prac ujęta jest w zgłoszonej wartości kontraktu. Ubezpieczeniem objęci będą również: konsultanci, doradcy techniczni, inżynierowie kontraktu, architekci/projektanci (tylko w odniesieniu do ich obecności na terenie budowy), właściciele oraz użytkownicy użytkowanych na potrzeby realizacji inwestycji maszyn, urządzeń, sprzętu i wyposażenia (o ile maszyny, urządzenia, sprzęt i wyposażenie, zostały ubezpieczone na podstawie niniejszej umowy ubezpieczenia).

(e) Przedmiot ubezpieczenia: Wszystkie prace, obejmujące prace przygotowawcze (włączając prace powiązane i stworzenie placu budowy, miejsc składowania materiałów i sprzętu i ich elementów, otwarte wykopy), prace prefabrykacyjne, prace trwałe i prace tymczasowe powzięte w związku z ubezpieczonymi operacjami, budową budynków techniczno-obsługowych, towarzyszącej tunelowi infrastruktury drogowej i inżynierijno-technicznej oraz pozostałe prace dot. realizacji inwestycji, materiały budowlane i montażowe do wbudowania/montażu, materiały i prace zw. z organizacją i utrzymaniem ruchu tymczasowego, drobny sprzęt, zaplecze, wyposażenie i urządzenia placu budowy.

(f) Suma ubezpieczenia: odpowiadać będzie 100% wartości przewidywanej jako wartość kontraktu brutto z zastrzeżeniem wartości wynikających z dodatkowych warunków ubezpieczenia.

(g) Zakres terytorialny: Polska - obszar Inwestycji, składowanie poza terenem budowy oraz każde miejsce, w którym następuje prefabrykacja/produkcja/składowanie dla tego kontraktu. Dla transportu - Europa.

(h) Wykaz głównych klauzul dodatkowych, które będą miały zastosowanie w ubezpieczeniu:

Klauzula tunelowe wzory praktyki (Tunnel Code of Practice cl.);

- i. Klauzula koszty główne tunelowe (Tunnel Major Costs cl.) – minimalny limit: 20 000 000,00 zł na jedno i na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- ii. Klauzula „LEG 2” albo „kl. 115+kl. 200” albo podobna z adekwatną treścią – minimalny limit: 70 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- iii. Klauzula ochrony w czasie testów i prób albo kl. 100 albo podobna z adekwatną treścią – minimalny okres 8 tygodni;
- iv. Klauzula pokrycia okresu gwarancyjnego albo kl. 004 i 003 albo podobna z adekwatną treścią – limit łączny 36 miesięcy od momentu Przejęcia Robót, gdzie kl. 004 będzie nie krótsza niż 24 miesiące;
- v. Klauzula pełnego pokrycia gwarancyjnego albo kl. 201 albo podobna z adekwatną treścią – minimalny limit: 20 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia na okres przynajmniej 12 miesięcy. Klauzula dotyczyć będzie wyłącznie sprzętu elektromechanicznego i/lub wyposażenia. Klauzula może dopuszczać zachowanie regresu do producenta;
- vi. Klauzula uprzątnięcia pozostałości po szkodzie i rumowiska łącznie z kosztami rozbiórki / demontażu i ponownego montażu pozostałości nadających się do dalszego użytku, utylizację osuszanie, oczyszczenie, złomowanie, oszalowania lub umocnienia, wywiezienie pozostałości; minimalny limit: 10 000 000,00 zł słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- vii. Klauzula wydatków dodatkowych, pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych i frachtu - minimalny limit: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia; 1 500 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia dla frachtu lotniczego;
- viii. Klauzula 001 – strajki, zamieszki i niepokoje społeczne; minimalny limit odpowiedzialności: 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- ix. Klauzula 72 godzin (Seventy – Two (72) Hour cl.);
- x. Klauzula kosztów rzeczoznawców/ekspertów – minimalny limit: 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- xi. Klauzula automatycznego odnowienia sumy ubezpieczenia (Reinstatement of Sum Insured cl.);
- xii. Klauzula transportowa (inland transit cl.) – minimalny limit: 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia na terytorium Europy;
- xiii. Klauzula mienia przechowywanego, magazynowego, ubezpieczenia zaplecza budowy, zakładu separacji, zakładu prefabrykacji i kl. 013 albo podobne z adekwatną treścią - łączny minimalny limit w wysokości 20 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (na terytorium RP);
- xiv. Klauzula sprzętu i wyposażenia na placu budowy - minimalny limit 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- xv. Klauzula zaliczki (Payment on account cl.);
- xvi. Klauzula otwartego Wykopu Głębokiego albo kl. 106 albo podobna z adekwatną treścią (open trench cl.) - minimalne limity: długość odcinka 1 000 m, głębokość prac 25 m;
- xvii. Klauzula Reprezentantów (Representative cl.);
- xviii. Klauzula automatycznego przedłużenia okresu ubezpieczenia - minimum o 180 dni;
- xix. Klauzula automatycznego wzrostu wartości inwestycji;
- xx. Klauzula wstrzymania prac - minimum 180 dni;
- xxi. Klauzula zniesienia regresu do pracownika;
- xxii. Klauzula 101 w treści zgodnej ze standardem Munich Re - maksymalna suma odszkodowania w procentach: 130%;
- xxiii. Klauzula 102 w treści zgodnej ze standardem Munich Re;
- xxiv. Klauzula 112 w treści zgodnej ze standardem Munich Re;

- xxv. Klauzula 116;
  - xxvi. Klauzula 119 - minimalny limit: 40 000 000,00 zł;
  - xxvii. Klauzula wyłączająca ryzyka wojenne;
  - xxviii. Klauzula wyłączająca ryzyka nuklearne;
  - xxix. Klauzula wyłączająca odpowiedzialność wynikającą z zastosowania, użycia materiałów radioaktywnych (Radioactive contamination cl);
  - xxx. Klauzula wyłączająca radioaktywność (Radioactive Exclusion cl);
  - xxxi. Klauzula wyłączająca odpowiedzialność wynikającą z Instrumentów finansowych, bankowych;
  - xxxii. Klauzula wyłączająca odpowiedzialność za szkody wynikające z testów eksperymentalnych;
  - xxxiii. Klauzula wyłączająca koszty normalnego zużycia (The costs of normal upkeep or normal making good cl.);
  - xxxiv. Klauzula wyłączająca ryzyko terroryzmu;
  - xxxv. Klauzula wyłączająca ryzyka zw. z azbestem;
  - xxxvi. Klauzula wyłączająca ryzyka zw. z zagrzybieniem;
  - xxxvii. Klauzula 107, maksymalnie 30 lat poziomu wody dot. terenu prowadzenia prac - minimalny limit: 20 000 000,00 zł;
  - xxxviii. Klauzula 108, maksymalnie 30 lat poziomu wody dot. terenu prowadzenia prac;
  - xxxix. Klauzula 109, maksymalnie 30 lat poziomu wody dot. terenu prowadzenia prac, zapotrzebowanie materiałowe na 3 dni;
  - xl. Klauzula 110, maksymalnie 20 lat poziomu wody dot. terenu prowadzenia prac;
  - xli. Klauzula 111;
  - xlii. Klauzula 121;
  - xliii. Klauzula pompowania wód podziemnych (Groundwater Pumping SRE EPI 46 cl.);
    - (i) Zamawiający zastrzega sobie prawo modyfikacji wykazu klauzul dodatkowych.
    - (j) Maksymalne wysokości fransyz redukcyjnych dla prac tunelowych (drażeniowych i prowadzonych w tunelu) rozumianych jako prace prowadzone od momentu przygotowania/ukończenia odcinków wanien żelbetowych po obydwu stronach tunelu i rozpoczęcia/zakończenia prac z użyciem maszyny drążącej TBM:
      - i. 500 000,00 zł - w każdej szkodzie powstałej z tytułu powodzi, zalania, burzy, sztormu, trzęsienia ziem oraz pozostałych ryzyk naturalnych;
      - ii. 100 000,00 zł - w każdej szkodzie powstałej z innych przyczyn niż wskazana w punkcie (i);
- z zastrzeżeniem, że dla wskazanych poniżej w punktach (iii) i (iv) rodzaju prac i grup mienia obowiązują fransyzy:
- i. 1 000 000,00 zł - w każdej szkodzie powstałej z tytułu prowadzonych prac tunelowych w tym zawalenia się robót podziemnych ;
  - ii. 200 000,00 zł - w każdej szkodzie dla mienia istniejącego;
- (k) Maksymalne wysokości fransyz redukcyjnych dla klauzul dodatkowych dla prac tunelowych:
- i. 1 000 000,00 zł - w każdej szkodzie w odniesieniu do okresu testów/prób gorących/klauzuli 100 albo klauzuli podobnej z adekwatną treścią;
  - ii. 10% wartości odszkodowania, nie mniej niż 1 000 000,00 zł i nie więcej niż 2 000 000,00 zł - w każdej szkodzie w okresie obowiązywania klauzul pełnego pokrycia gwarancyjnego;
  - iii. 10% odszkodowania, nie mniej niż 1 000 000,00 zł i nie więcej niż 2 000 000,00 zł - w każdej szkodzie w odniesieniu do klauzuli LEG2/115200 albo klauzuli podobnej z adekwatną

treścią;

iv. 30 000 zł - w każdej szkodzie dla klauzuli planów i dokumentów, kosztów rzeczoznawców/ ekspertów, mienia pracowniczego, maszynach i urządzeniach (innych niż TBM);

(l) Maksymalna wysokość fransyz redukcyjnych dla prac innych niż prace tunelowe:

i. 100 000,00 zł - w każdej szkodzie powstałej z tytułu powodzi, zalania, burzy, trzęsienia ziemi, sztormu oraz pozostałych ryzyk naturalnych;

ii. 20 000,00 zł - w każdej szkodzie powstałej z innych przyczyn niż wskazane w punkcie (i) ;

z zastrzeżeniem, że dla wskazanych poniżej w punktach (iii) i (iv) grup mienia /kosztów, obowiązują fransyzy:

i. 200 000,00 zł - w każdej szkodzie w mostach/wiaduktach będących przedmiotem prowadzonych prac;

ii. 25 000,00 zł. - dla mienia istniejącego, dokumentacji i planach, kosztach rzeczoznawców/expertów, mieniu pracowniczym, maszynach i urządzeniach;

(m) Maksymalne wysokości fransyz redukcyjnych dla klauzul dodatkowych dla prac innych niż prace tunelowe:

i. 500 000,00 zł - w każdej szkodzie w odniesieniu do okresu testów/prób gorących/klauzuli 100 albo klauzuli podobnej z adekwatną treścią;

ii. 10% wartości odszkodowania, nie mniej niż 100 000,00 zł i nie więcej niż 500 000,00 zł - w każdej szkodzie w okresie obowiązywania klauzul pełnego pokrycia gwarancyjnego;

iii. 10% odszkodowania, nie mniej niż 100 000,00 zł i nie więcej niż 500 000,00 zł - w każdej szkodzie w odniesieniu do klauzuli LEG2/115+200 albo klauzuli podobnej z adekwatną treścią;

18.4 SEKCJA II - Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

(a) Zakres ubezpieczenia: Zgodny z ogólnymi warunkami ubezpieczenia ryzyk budowlanych (CAR) / montażowych (EAR) (Sekcja I) wraz z określonymi klauzulami dodatkowymi.

(b) Przedmiot Ubezpieczenia: Odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego /Ubezpieczonego wynikająca z prowadzonych prac budowlano montażowych z tytułu realizacji przedmiotowego kontraktu za szkody wyrządzone osobom trzecim (szkody osobowe i rzeczowe) i ich następstwa, do naprawienia, których Ubezpieczający/Ubezpieczony zobowiązany jest w myśl przepisów prawa.

(c) Okres ubezpieczenia: zgodnie z okresem ubezpieczenia Sekcji I.

(d) Trigger: loss occurrence.

(e) Suma Gwarancyjna: 50 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

(f) Fransyzy redukcyjne:

i. 10% odszkodowania nie mniej niż 100 000,00 zł, max. 500 000,00 zł na każde zdarzenie na szkody w mieniu otaczającym;

ii. 10% odszkodowania nie mniej niż 100 000,00 zł i nie więcej niż. 500 000,00 zł na każde zdarzenie na szkody zw. kl. wibracji, usunięcia, osłabienia elementów nośnych (dot. każdego z budynków, budowli);

iii. 20% odszkodowania nie mniej niż 100 000,00 zł i nie więcej niż 500 000,00 zł na każde zdarzenie na szkody w mieniu otaczającym zw. kl. podziemnych kabli, rurociągów;

iv. 10% odszkodowania nie mniej niż 50 000,00 zł, max. 250 000,00 zł na każde zdarzenie na szkody zw. z powodu kurzu, pyłu);

v. 10% odszkodowania nie mniej niż 50 000,00 zł, max. 500 000,00 zł na każde zdarzenie dla kl. Szkód środowiskowych;

- vi. 100 000,00 zł na każde zdarzenie dla pozostałych szkód rzeczowych;
- vii. Brak franszyzy dla szkód osobowych;
- (g) Klauzule dodatkowe :
  - i. Klauzula OC wzajemnej;
  - ii. Klauzula Podziemnych kabli, rurociągów z limitem 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - iii. Klauzula Wibracji, usunięcia lub osłabienia elementów nośnych z limitem 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - iv. Klauzula Szkód z powodu kurzu, pyłu z limitem 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - v. Klauzula Szkód w mieniu otaczającym z limitem 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - vi. Klauzula Szkód środowiskowych (bez limitu czasowego związanego z ujawnieniem się szkody) z limitem 10 mln zł na jedno i wszystkie zdarzenia z zastrzeżeniem że ochrona ubezpieczeniowa, w ramach klauzuli obejmować będzie również pokrycia kosztów poniesionych przez osoby objęte ubezpieczeniem lub osoby trzecie na podstawie przepisów Ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U.2007 Nr 75, poz. 493), albo Ustawy Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U.2001 nr 62 poz. 627), z sublimitem 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - vii. Klauzula Kosztów rzeczoznawców z limitem 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;

z zastrzeżeniem, że kwoty udziałów własnych (fransyz) w stracie (szkodzie) objętej ochroną ubezpieczeniową oraz wszelkie straty lub szkody nie objęte ubezpieczeniem (w tym z przyczyn polegających na ograniczeniach, wyłączeniach odpowiedzialności z umów ubezpieczenia) obciążają każdą ze Stron (Zamawiający/Wykonawca) zgodnie z ich zakresem odpowiedzialności i obowiązków.

18.5 Ubezpieczenie OC ogólnej z tytułu prowadzonej działalności i posiadanego mienia

(a) Ubezpieczenie OC ogólnej będzie obejmowało odpowiedzialność cywilną z tytułu czynów niedozwolonych i/lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania za szkody rzeczowe, osobowe i ich następstwa oraz czyste straty finansowe (ang. pure financial loss) obejmujące szkody powstałe w związku z wykonywaną pracą/usługą lub dostarczonym produktem. Ubezpieczenie winno obejmować szkody powstałe po wykonaniu/przekazaniu odbiorcy pracy/usługi.

(b) Ubezpieczonymi będą: Zamawiający, Inwestor zastępczy, instytucje finansujące (opcjonalnie) Inwestor, wszyscy Wykonawcy i Podwykonawcy, osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie oraz wszystkie inne podmioty zaangażowane w realizację Umowy.

(c) Suma gwarancyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej będzie nie mniejsza niż 100 000 000,00 zł (słownie: sto milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. Dopuszcza się wprowadzenie podlimitów odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia jedynie w zakresie określonym w dalszej części wymagań.

(d) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej będzie spełniało łącznie co najmniej następujące warunki:

i. Ubezpieczone będą szkody powstałe w okresie ubezpieczenia (trigger loss occurrence) a dla OC zawodowego dotyczącego osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie - działania lub zaniechanie działania /uchybień powstałe w okresie ubezpieczenia (trigger act committed);

ii. Ubezpieczone będą czyste straty finansowe niebędące szkodą osobową ani rzeczową. Ubezpieczenie będzie obejmować odpowiedzialność zawodową osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Dopuszczalny jest podlimit odpowiedzialności w

wysokości nie niższej niż 5 000 000,00 zł (słownie: pięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. W odniesieniu do czystych strat finansowych polegających na ograniczeniu dostępu (brak dostępu) podlimit odpowiedzialności w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;

iii. Ubezpieczone będą szkody wyrządzone wzajemnie pomiędzy współubezpieczonymi biorącymi udział w realizacji Umowy (OC wzajemna);

iv. Ubezpieczona będzie odpowiedzialność cywilna pracodawcy z tytułu wypadków przy pracy w stosunku do pracowników wszystkich ubezpieczonych z podlimitem odpowiedzialności w wysokości co najmniej 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i 50 000 000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt milionów złotych) na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (OC pracodawcy);

v. Ubezpieczone będą szkody wyrządzone rażącym niedbalstwem;

vi. Ubezpieczone będą szkody w mieniu wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego lub osoby trzeciej - powierzonym Wykonawcy, m.in. w celu:

- realizacji zadań określonych w Umowie,

- sprawowania nad nim pieczy i/lub kontroli albo dozoru - dopuszczalny jest podlimit odpowiedzialności w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,

- wykonania na nim lub przy jego pomocy obróbki, czyszczenia, naprawy - dopuszczalny jest podlimit odpowiedzialności w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,

- demontażu, montażu, zabudowy, przebudowy, transportu, itp. prac,

- zlokalizowania, usunięcia, demontażu lub odstonięcia wadliwych produktów, umocowania lub położenia produktu bez wad,

- korzystania z niego na podstawie umów prawa cywilnego (najmu, dzierżawy, leasingu, itp.) - dopuszczalny jest podlimit odpowiedzialności w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,

(e) Ubezpieczone będą szkody spowodowane wadą produktu dostarczonego w ramach umowy na realizację inwestycji z rozszerzeniem pokrywającym koszty powstałe wskutek połączenia/zmieszania oraz koszty usunięcia/zastąpienia. Na koszty połączenia/zmieszania oraz koszty usunięcia/zastąpienia dopuszcza się podlimit w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;

(f) Ubezpieczone będą szkody spowodowane wibracją, osunięciem lub zapadaniem się ziemi z podlimitem odpowiedzialności w wysokości co najmniej 10 000 000,00 zł na jedno (słownie: dziesięć milionów złotych) i 60.000.000 zł na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (słownie: sześćdziesiąt milionów złotych);

(g) Ubezpieczone będą szkody spowodowane przez prace wyburzeniowe, rozbiórkowe, działanie młotów pneumatycznych, kafarów, maszyny drążącej, działaniem środków wybuchowych i pirotechnicznych, z podlimitem odpowiedzialności w wysokości co najmniej 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i 50 000 000,00 zł na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (słownie: pięćdziesiąt milionów złotych);

(h) Ubezpieczone będą szkody w środowisku z uwzględnieniem m.in.

i. pokrycia kosztów usunięcia, neutralizacji lub oczyszczenia gleby, wód powierzchniowych lub gruntowych z substancji zanieczyszczających poniesione przez osoby objęte ubezpieczeniem lub osoby trzecie;

ii. pokrycia kosztów poniesionych przez osoby objęte ubezpieczeniem lub osoby trzecie na podstawie przepisów Ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U.2007 Nr 75, poz. 493) albo Ustawy Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U.2001 nr 62 poz. 627), jeżeli powstały wskutek zdarzenia spowodowanego przez działalność Ubezpieczonego,

a ich poniesienie było uzasadnione lub stanowiło wykonanie decyzji administracyjnych;

iii. zniesienia ograniczeń czasowych na ujawnienie się szkody;

iv. podlimit odpowiedzialności w wysokości co najmniej 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;

(i) Ubezpieczone będą szkody wyrządzone przez pojazdy niepodlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu OC, w tym szkody wyrządzone przez sprzęt Wykonawcy w czasie prac na placu budowy.

(j) Ubezpieczenie będzie obejmować roszczenia regresowe dotyczące kar umownych.

(k) Ubezpieczenie będzie obejmować szkody powstałe i wynikające z prac ładunkowych.

(l) Ubezpieczenie będzie obejmować szkody w podziemnych urządzeniach i instalacjach.

(m) W ubezpieczeniu nie będzie występował udział własny / franszyzy w odniesieniu do szkód osobowych. W odniesieniu do szkód rzeczowych wysokość fransyz nie będzie wyższa niż 50 000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych). W odniesieniu do szkód polegających na wystąpieniu czystych strat finansowych wysokość fransyz nie będzie wyższa niż 100 000,00 zł (słownie: sto tysięcy złotych)

(h) Wykonawcy działający wspólnie: W odniesieniu do Wykonawców działających wspólnie (w ramach np. konsorcjum) wymóg dotyczący ubezpieczenia OC powinien zostać spełniony w następujących sposób:

i. Ubezpieczonymi będą wszyscy wspólnie działający Wykonawcy/Konsorcjanci;

ii. Wymagana wysokość minimalnych sum gwarancyjnych odnoszą się łącznie dla wszystkich współubezpieczonych;

(i) Zakres terytorialny: Europa

(j) Okres ubezpieczenia: Okres realizacji inwestycji z uwzględnieniem regulacji wynikających z zastosowanego triggera act committed dla OC zawodowej.

18.6 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w zakresie OC projektanta/architekta

(a) Ubezpieczenie OC zawodowej będzie obejmowało odpowiedzialność cywilną z tytułu czynów niedozwolonych i/lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania za szkody rzeczowe, osobowe i ich następstwa oraz czyste straty finansowe (ang. pure financial loss), będące konsekwencją błędów projektowych, uchybień w pracach projektowych/błędnie sporządzonej dokumentacji itp. w zakresie przedmiotu prac projektowych.

(b) Ubezpieczony będzie Wykonawca, a jeśli prace projektowo-dokumentacyjne będą zlecane podwykonawcy/om, to także podwykonawcy i dalsi podwykonawcy.

(c) Ubezpieczone będą szkody wyrządzone wzajemnie pomiędzy współubezpieczonymi.

(d) Suma gwarancyjna wynosić będzie nie mniej niż 50 000 000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

(e) Udział własny / franszyza redukcyjna w odniesieniu do szkód rzeczowych i czystych strat finansowych nie będzie wyższa niż 100 000,00 zł (słownie: sto tysięcy złotych) na każde zdarzenie w okresie ubezpieczenia.

(f) Nie dopuszcza się wprowadzenia podlimitów odpowiedzialności za wyjątkiem ryzyka określonego w punkcie (k).

(g) Wypadkiem ubezpieczeniowym (momentem decydującym o odpowiedzialności ubezpieczyciela) będzie działanie lub zaniechanie projektanta w okresie ubezpieczenia (uchybiecie w pracach), z którego wynikła szkoda na osobie, w mieniu lub czysta strata finansowa, za którą odpowiedzialny jest projektant (trigger act committed).

(h) Okres ubezpieczenia, będzie obejmował okres wykonywania wszelkich prac projektowych, szkiców i rysunków warsztatowych modyfikacje projektu łącznie z okresem świadczenia nadzoru autorskiego.

(i) Przedmiot ubezpieczenia obejmować będzie wykonywane prace projektowe dla realizowanej inwestycji prace geologa, geodety, archeologa którym zlecono wykonanie

badania, pomiarów, ekspertyz i badań mechaniki gruntów lub inne prace związane z realizacją przedmiotowej inwestycji, sprawdzanie projektów, sprawowanie nadzoru autorskiego, konsulting inżynieryjno-techniczny w zakresie inżynierii lądowej i wodnej.

(j) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej będzie spełniało łącznie co najmniej następujące warunki:

- i. Ubezpieczenie powinno obejmować koszty przeprojektowania i/lub przebudowy;
- ii. Ubezpieczenie powinno obejmować roszczenia regresowe dotyczące kar umownych;
- iii. Ubezpieczenie powinno obejmować szkody środowiskowe, w tym z uwzględnieniem kosztów ponoszonych w zw. z Dyrektywą 2004/35/WE;

(k) Ubezpieczenie powinno obejmować koszty odtworzenia planów i dokumentów; minimalny limit 2 000 000,00 zł (słownie: dwa miliony złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

- i. Ubezpieczenie powinno obejmować szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa;
- ii. Odpowiedzialność z tytułu występowania Wykonawcy w imieniu Zamawiającego, do odpowiednich instytucji z wnioskiem o wydanie warunków technicznych i uzgodnień niezbędnych do projektowania, z wnioskiem o wydanie decyzji pozwolenia na budowę oraz powstałe w związku z odbiorem takiej decyzji;
- iii. Ochrona ubezpieczeniowa będzie obejmować szkody będące skutkiem przekroczenia planowanego terminu budowy oraz innych terminów, o ile stanowią one bezpośrednie następstwo wcześniejszej szkody objętej zakresem przedmiotowego ubezpieczenia.

18.7 Ubezpieczenie maszyny drążącej Tunnel Boring Machine (TBM), sprzętu pomocniczego oraz kluczowego sprzętu wykorzystywanego przy realizacji inwestycji od wszystkich ryzyk na warunkach CPM (Contractors Plant Machinery) na okres realizacji inwestycji z wykorzystaniem ubezpieczonych maszyn.

(a) Minimalny zakres ubezpieczenia: Ubezpieczenie będzie pokrywać koszty wymiany i/lub naprawy i/lub przywrócenia dobrego stanu przedmiotu ubezpieczenia i/lub jego części, które uległy fizycznej utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu w jakikolwiek sposób i z jakiegokolwiek przyczyny za wyjątkiem awarii mechanicznej lub elektrycznej, Ubezpieczenie będzie pokrywać koszty ponownych testów i/lub prób, koszty czyszczenia i/lub ponownego malowania. Nie dopuszcza się stosowania w warunkach ubezpieczenia (WU) zapisów wykluczających odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu ochrony maszyn pracującej pod ziemią. Ubezpieczenie będzie obejmować również koszty:

- i. Koszty usunięcia pozostałości po szkodzie oraz gruzu, w tym koszty rozbiórki wszelkich części nie nadających się do użytku zgodnie z ich przeznaczeniem, koszty usunięcia mułu, czyszczenia i osuszenia. Minimalny dopuszczalny podlimit: 4 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- ii. Koszty rzeczoznawców, inżynierów i ekspertów w tym poniesione przez Wykonawcę (wg obowiązujących taryf);
- iii. Konieczne i uzasadnione koszty dostaw i frachtów ekspresowych, koszty pracy w godzinach nadliczbowych oraz inne niezbędne koszty przyspieszające dostawę poniesione w związku z zaistniałą szkodą;

(b) Okres ubezpieczenia: Cały okresie realizacji prac z wykorzystaniem maszyn (w tym TBM wraz z osprzętem) wraz z okresem montażu, prób i testów, podczas pracy drążącej oraz demontażu elementów na plac składowania.

(c) Zakres terytorialny: Teren prowadzonej inwestycji w tym lokalizacje związane z składowaniem maszyny lub jej elementów.

(d) Suma ubezpieczenia: wartość odtworzeniowa maszyny drążącej wraz z separacją urobku i ogonem maszyny powinna obejmować koszty transportu, montażu oraz wszelkie dodatkowe opłaty (w tym celne, jeżeli mają one zastosowanie).

(e) Maksymalna franszyza redukcyjna: 10% odszkodowania, max. 1 000 000,00 zł na każde zdarzenie dla szkód w maszynie TBM i sprzętu pomocniczego. Dla pozostałych

sprzętów objętych ubezpieczeniem o wartości jednostkowej powyżej i 1 000 000,00 zł (słownie: jeden milion złotych) wysokość franszyzy nie może przekroczyć kwoty 100 000,00 zł (słownie: sto tysięcy złotych).

18.8 Postanowienia Wspólne dla zakresów 18.5, 18.6, 18.7

(a) Wymagane od Wykonawcy umowy ubezpieczenia (polis) oraz mające do nich zastosowanie warunki ubezpieczenia (WU), do zawarcia których obowiązany jest Wykonawca, będą przedmiotem zatwierdzenia przez Zamawiającego.

Jeżeli te umowy ubezpieczenia (polisy) spełnią wymagania określone w minimalnych wymogach określonych przez Zamawiającego, Zamawiający nie może odmówić ich zatwierdzenia.

Jeżeli przedstawione do akceptacji umowy ubezpieczenia (polisy) nie będą spełniać określonych przez Zamawiającego minimalnych wymogów określonych przez Zamawiającego, Zamawiający podejmie działania w celu ich zawarcia, a kosztami ubezpieczenia obciąży Wykonawcę.

(b) Wykonawca dostarczy wymagane umowy ubezpieczenia (polisy) OC działalności i ubezpieczenie maszyn i urządzeń na warunkach CPM wraz z warunkami ubezpieczenia (WU) nie później niż 30 dni przed przekazaniem Wykonawcy Placu Budowy z zastrzeżeniem, że w przypadku ubezpieczenia OC projektanta, umowa ubezpieczenia dostarczona będzie nie później niż 30 dni po podpisaniu Umowy.

Wszelkie aneksy lub polisy przedłużające okres ubezpieczenia będą dostarczone Zamawiającemu w terminie 30 dni przed terminem expiracji polisy określonym w pierwszej umowie ubezpieczenia.

Jeżeli określone powyżej terminy dostarczenia umów ubezpieczenia/aneksów lub polis przedłużających okres ubezpieczenia nie zostaną spełnione, Zamawiający podejmie działania w celu ich zawarcia, a kosztami ubezpieczenia obciąży Wykonawcę.

(c) Kwoty udziałów własnych (fransyz) w stracie (szkodzie) objętej ochroną ubezpieczeniową oraz wszelkie straty lub szkody nie objęte ubezpieczeniem (w tym z przyczyn polegających na ograniczeniach, wyłączeniach odpowiedzialności z umów ubezpieczenia) obciążają każdą ze stron (Zamawiający/Wykonawca) zgodnie z ich zakresem odpowiedzialności i obowiązków.

Klauzula 19 Siła Wyższa

Subklauzula 19.6 Odstąpienie według uznania, płatność i zwolnienie

Usunięto całą treść Subklauzuli 19.6 i zastąpiono ją następującą treścią:

Jeżeli realizacja wszystkich zasadniczo Robót w toku, uniemożliwiona jest nieprzerwanie jednorazowo przez 84 dni z powodu Siły Wyższej, o której powiadomiono drugą Stronę według Subklauzuli 19.2 [*Powiadomienie o Siłie Wyższej*], lub w wielu okresach dających razem więcej niż 140 dni z powodu tej samej Siły Wyższej, o której powiadomiono drugą Stronę, to wtedy każda ze Stron może odstąpić od Kontraktu w terminie 56 dni od dnia powstania okoliczności uzasadniającej odstąpienie. W tym przypadku po odstąpieniu od Kontraktu, Wykonawca będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 16.3 [*Zaprzestanie pracy i usunięcie Sprzętu Wykonawcy*].

Po takim odstąpieniu Inżynier określi wartość wykonanej pracy i wystawi Świadcstwo Płatności, które będzie obejmować:

- (a) kwoty płatne za jakąkolwiek wykonaną pracę, za którą cena podana jest w Kontrakcie;
- (b) Koszt zamówionych dla Robót, Urządzeń i Materiałów, które zostały dostarczone Wykonawcy lub których dostawę Wykonawca zobowiązany jest przyjąć: te Urządzenia i

18.2 Gestia ubezpieczeniowa po stronie Wykonawcy (Generalnego Wykonawcy):

(a) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności i posiadanego mienia (OC ogólna prowadzonej działalności) - zastrzega się, że umowa ubezpieczenia będzie dedykowana wyłącznie na realizację przedmiotu niniejszej umowy.

(b) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej projektanta/architekta wykonującego prace projektowe (OC projektanta/architekta - OC zawodowa) - zastrzega się, że umowa ubezpieczenia będzie dedykowana wyłącznie na realizację przedmiotu niniejszej umowy.

(c) Ubezpieczenie maszyny drążącej (TBM) oraz kluczowego sprzętu Wykonawcy w ramach ubezpieczenia maszyn budowlanych od wszystkich ryzyk (CPM).

18.3 SEKCJA I – Ubezpieczenia CAR/EAR

(a) Lokalizacja inwestycji: Teren wydzielony pod budowę inwestycji, obejmujący teren realizacji kontraktu.

Pod pojęciem lokalizacji rozumie się teren budowy oraz tymczasowe biura i zaplecza techniczne, utworzone w związku z realizacją (obsługującą realizowaną inwestycję) ubezpieczonych robót budowlano-montażowych. Lokalizacją są również tymczasowe magazyny, bazy sprzętowe oraz miejsca gdzie przechowywane/ składowane jest ubezpieczone mienie.

(b) Okres ubezpieczenia: Ochrona ubezpieczeniowa będzie obowiązywać od momentu przejścia placu budowy przez Wykonawcę prac budowlano-montażowych i trwać będzie do czasu, kiedy decyzja o pozwoleniu na użytkowanie stanie się ostateczna z zastrzeżeniem klauzuli przedłużenia okresu ubezpieczenia oraz klauzul gwarancyjnych. Ubezpieczenie obejmować będzie również okres wstrzymania prac.

(c) Zakres ubezpieczenia: Ubezpieczenie "All Risks" ryzyk budowy i montażu obejmujące szkody materialne w pracach będących przedmiotem kontraktu wraz z okresem testów i prób gorących. Ubezpieczenie będzie zawarte na warunkach odpowiadających standardowi warunków monachijskich (Munich Re).

(d) Ubezpieczeni: Ubezpieczenie obejmować będzie: Inwestora, Inwestora Zastępczego, Głównego/Generalnego Wykonawcę, Wykonawców, podwykonawców, dalszych podwykonawców, dostawców i poddostawców oraz pozostałe podmioty zatrudnione przez Ubezpieczonego przy realizacji tej inwestycji, jeżeli mają podpisane stosowne umowy, a wartość ich prac ujęta jest w zgłoszonej wartości kontraktu. Ubezpieczeniem objęci będą również: konsultanci, doradcy techniczni, inżynierowie kontraktu, architekci/projektanci (tylko w odniesieniu do ich obecności na terenie budowy), właściciele oraz użytkownicy użytkowanych na potrzeby realizacji inwestycji maszyn, urządzeń, sprzętu i wyposażenia (o ile maszyny, urządzenia, sprzęt i wyposażenie, zostały ubezpieczone na podstawie niniejszej umowy ubezpieczenia).

(e) Przedmiot ubezpieczenia: Wszystkie prace, obejmujące prace przygotowawcze (włączając prace powiązane i stworzenie placu budowy, miejsc składowania materiałów i sprzętu i ich elementów, otwarte wykopy), prace prefabrykacyjne, prace trwałe i prace tymczasowe powzięte w związku z ubezpieczonymi operacjami, budową budynków techniczno-obsługowych, towarzyszącej tunelowi infrastruktury drogowej i inżynierijno-technicznej oraz pozostałe prace dot. realizacji inwestycji, materiały budowlane i montażowe do wbudowania/montażu, materiały i prace zw. z organizacją i utrzymaniem ruchu tymczasowego, drobny sprzęt, zaplecze, wyposażenie i urządzenia placu budowy.

(f) Suma ubezpieczenia: odpowiadać będzie 100% wartości przewidywanej jako wartość kontraktu brutto z zastrzeżeniem wartości wynikających z dodatkowych warunków ubezpieczenia.

(g) Zakres terytorialny: Polska - obszar Inwestycji, składowanie poza terenem budowy oraz każde miejsce, w którym następuje prefabrykacja/produkcja/składowanie dla tego kontraktu. Dla transportu - Europa.

(h) Wykaz głównych klauzul dodatkowych, które będą miały zastosowanie w ubezpieczeniu:

Klauzula tunelowe wzory praktyki (Tunnel Code of Practice cl.);

- i. Klauzula koszty główne tunelowe (Tunnel Major Costs cl.) – minimalny limit: 20 000 000,00 zł na jedno i na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- ii. Klauzula „LEG 2” albo „kl. 115+kl. 200” albo podobna z adekwatną treścią – minimalny limit: 70 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- iii. Klauzula ochrony w czasie testów i prób albo kl. 100 albo podobna z adekwatną treścią – minimalny okres 8 tygodni;
- iv. Klauzula pokrycia okresu gwarancyjnego albo kl. 004 i 003 albo podobna z adekwatną treścią – limit łączny 36 miesięcy od momentu Przejęcia Robót, gdzie kl. 004 będzie nie krótsza niż 24 miesiące;
- v. Klauzula pełnego pokrycia gwarancyjnego albo kl. 201 albo podobna z adekwatną treścią – minimalny limit: 20 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia na okres przynajmniej 12 miesięcy. Klauzula dotyczyć będzie wyłącznie sprzętu elektromechanicznego i/lub wyposażenia. Klauzula może dopuszczać zachowanie regresu do producenta;
- vi. Klauzula uprzątnięcia pozostałości po szkodzie i rumowiska łącznie z kosztami rozbiórki / demontażu i ponownego montażu pozostałości nadających się do dalszego użytku, utylizację osuszanie, oczyszczenie, złomowanie, oszalowania lub umocnienia, wywiezienie pozostałości; minimalny limit: 10 000 000,00 zł słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- vii. Klauzula wydatków dodatkowych, pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych i frachtu - minimalny limit: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia; 1 500 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia dla frachtu lotniczego;
- viii. Klauzula 001 – strajki, zamieszki i niepokoje społeczne; minimalny limit odpowiedzialności: 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- ix. Klauzula 72 godzin (Seventy – Two (72) Hour cl.);
- x. Klauzula kosztów rzeczoznawców/ekspertów – minimalny limit: 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- xi. Klauzula automatycznego odnowienia sumy ubezpieczenia (Reinstatement of Sum Insured cl.);
- xii. Klauzula transportowa (inland transit cl.) – minimalny limit: 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia na terytorium Europy;
- xiii. Klauzula mienia przechowywanego, magazynowego, ubezpieczenia zaplecza budowy, zakładu separacji, zakładu prefabrykacji i kl. 013 albo podobne z adekwatną treścią - łączny minimalny limit w wysokości 20 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (na terytorium RP);
- xiv. Klauzula sprzętu i wyposażenia na placu budowy - minimalny limit 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- xv. Klauzula zaliczki (Payment on account cl.);
- xvi. Klauzula otwartego Wykopu Głębokiego albo kl. 106 albo podobna z adekwatną treścią (open trench cl.) - minimalne limity: długość odcinka 1 000 m, głębokość prac 25 m;
- xvii. Klauzula Reprezentantów (Representative cl.);
- xviii. Klauzula automatycznego przedłużenia okresu ubezpieczenia - minimum o 180 dni;
- xix. Klauzula automatycznego wzrostu wartości inwestycji;
- xx. Klauzula wstrzymania prac - minimum 180 dni;
- xxi. Klauzula zniesienia regresu do pracownika;
- xxii. Klauzula 101 w treści zgodnej ze standardem Munich Re - maksymalna suma odszkodowania w procentach: 130%;
- xxiii. Klauzula 102 w treści zgodnej ze standardem Munich Re;
- xxiv. Klauzula 112 w treści zgodnej ze standardem Munich Re;

- xxv. Klauzula 116;
  - xxvi. Klauzula 119 - minimalny limit: 40 000 000,00 zł;
  - xxvii. Klauzula wyłącza ryzyka wojenne;
  - xxviii. Klauzula wyłącza ryzyka nuklearne;
  - xxix. Klauzula wyłącza odpowiedzialność wynikającą z zastosowania, użycia materiałów radioaktywnych (Radioactive contamination cl.);
  - xxx. Klauzula wyłącza radioaktywność (Radioactive Exclusion cl.);
  - xxxi. Klauzula wyłącza odpowiedzialność wynikającą z Instrumentów finansowych, bankowych;
  - xxxii. Klauzula wyłącza odpowiedzialność za szkody wynikające z testów eksperymentalnych;
  - xxxiii. Klauzula wyłącza koszty normalnego zużycia (The costs of normal upkeep or normal making good cl.);
  - xxxiv. Klauzula wyłącza ryzyko terroryzmu;
  - xxxv. Klauzula wyłącza ryzyka zw. z azbestem;
  - xxxvi. Klauzula wyłącza ryzyka zw. z zagrzybieniem;
  - xxxvii. Klauzula 107, maksymalnie 30 lat poziomu wody dot. terenu prowadzenia prac - minimalny limit: 20 000 000,00 zł;
  - xxxviii. Klauzula 108, maksymalnie 30 lat poziomu wody dot. terenu prowadzenia prac;
  - xxxix. Klauzula 109, maksymalnie 30 lat poziomu wody dot. terenu prowadzenia prac, zapotrzebowanie materiałowe na 3 dni;
  - xl. Klauzula 110, maksymalnie 20 lat poziomu wody dot. terenu prowadzenia prac;
  - xli. Klauzula 111;
  - xlii. Klauzula 121;
  - xliii. Klauzula pompowania wód podziemnych (Groundwater Pumping SRE EPI 46 cl.);
    - (i) Zamawiający zastrzega sobie prawo modyfikacji wykazu klauzul dodatkowych.
    - (j) Maksymalne wysokości fransyz redukcyjnych dla prac tunelowych (drażeniowych i prowadzonych w tunelu) rozumianych jako prace prowadzone od momentu przygotowania/ukończenia odcinków wanien żelbetowych po obydwu stronach tunelu i rozpoczęcia/zakończenia prac z użyciem maszyny drążącej TBM:
      - i. 500 000,00 zł - w każdej szkodzi powstałej z tytułu powodzi, zalania, burzy, sztormu, trzęsienia ziem oraz pozostałych ryzyk naturalnych;
      - ii. 100 000,00 zł - w każdej szkodzi powstałej z innych przyczyn niż wskazana w punkcie (i);
- z zastrzeżeniem, że dla wskazanych poniżej w punktach (iii) i (iv) rodzaju prac i grup mienia obowiązują fransyzy:
- i. 1 000 000,00 zł - w każdej szkodzi powstałej z tytułu prowadzonych prac tunelowych w tym zawalenia się robót podziemnych ;
  - ii. 200 000,00 zł - w każdej szkodzi dla mienia istniejącego;
- (k) Maksymalne wysokości fransyz redukcyjnych dla klauzul dodatkowych dla prac tunelowych:
- i. 1 000 000,00 zł - w każdej szkodzi w odniesieniu do okresu testów/prób gorących/klauzuli 100 albo klauzuli podobnej z adekwatną treścią;
  - ii. 10% wartości odszkodowania, nie mniej niż 1 000 000,00 zł i nie więcej niż 2 000 000,00 zł - w każdej szkodzi w okresie obowiązywania klauzul pełnego pokrycia gwarancyjnego;
  - iii. 10% odszkodowania, nie mniej niż 1 000 000,00 zł i nie więcej niż 2 000 000,00 zł - w każdej szkodzi w odniesieniu do klauzuli LEG2/115200 albo klauzuli podobnej z adekwatną

treścią;

iv. 30 000 zł - w każdej szkodzie dla klauzuli planów i dokumentów, kosztów rzeczoznawców/ ekspertów, mienia pracowniczego, maszynach i urządzeniach (innych niż TBM);

(l) Maksymalna wysokość fransyz redukcyjnych dla prac innych niż prace tunelowe:

i. 100 000,00 zł - w każdej szkodzie powstałej z tytułu powodzi, zalania, burzy, trzęsienia ziemi, sztormu oraz pozostałych ryzyk naturalnych;

ii. 20 000,00 zł - w każdej szkodzie powstałej z innych przyczyn niż wskazane w punkcie (i) ;

z zastrzeżeniem, że dla wskazanych poniżej w punktach (iii) i (iv) grup mienia /kosztów, obowiązują fransyzy:

i. 200 000,00 zł - w każdej szkodzie w mostach/wiaduktach będących przedmiotem prowadzonych prac;

ii. 25 000,00 zł. - dla mienia istniejącego, dokumentacji i planach, kosztach rzeczoznawców/expertów, mieniu pracowniczym, maszynach i urządzeniach;

(m) Maksymalne wysokości fransyz redukcyjnych dla klauzul dodatkowych dla prac innych niż prace tunelowe:

i. 500 000,00 zł - w każdej szkodzie w odniesieniu do okresu testów/prób gorących/klauzuli 100 albo klauzuli podobnej z adekwatną treścią;

ii. 10% wartości odszkodowania, nie mniej niż 100 000,00 zł i nie więcej niż 500 000,00 zł - w każdej szkodzie w okresie obowiązywania klauzul pełnego pokrycia gwarancyjnego;

iii. 10% odszkodowania, nie mniej niż 100 000,00 zł i nie więcej niż 500 000,00 zł - w każdej szkodzie w odniesieniu do klauzuli LEG2/115+200 albo klauzuli podobnej z adekwatną treścią;

18.4 SEKCJA II - Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

(a) Zakres ubezpieczenia: Zgodny z ogólnymi warunkami ubezpieczenia ryzyk budowlanych (CAR) / montażowych (EAR) (Sekcja I) wraz z określonymi klauzulami dodatkowymi.

(b) Przedmiot Ubezpieczenia: Odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego /Ubezpieczonego wynikająca z prowadzonych prac budowlano montażowych z tytułu realizacji przedmiotowego kontraktu za szkody wyrządzone osobom trzecim (szkody osobowe i rzeczowe) i ich następstwa, do naprawienia, których Ubezpieczający/Ubezpieczony zobowiązany jest w myśl przepisów prawa.

(c) Okres ubezpieczenia: zgodnie z okresem ubezpieczenia Sekcji I.

(d) Trigger: loss occurrence.

(e) Suma Gwarancyjna: 50 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

(f) Fransyzy redukcyjne:

i. 10% odszkodowania nie mniej niż 100 000,00 zł, max. 500 000,00 zł na każde zdarzenie na szkody w mieniu otaczającym;

ii. 10% odszkodowania nie mniej niż 100 000,00 zł i nie więcej niż. 500 000,00 zł na każde zdarzenie na szkody zw. kl. wibracji, usunięcia, osłabienia elementów nośnych (dot. każdego z budynków, budowli);

iii. 20% odszkodowania nie mniej niż 100 000,00 zł i nie więcej niż 500 000,00 zł na każde zdarzenie na szkody w mieniu otaczającym zw. kl. podziemnych kabli, rurociągów;

iv. 10% odszkodowania nie mniej niż 50 000,00 zł, max. 250 000,00 zł na każde zdarzenie na szkody zw. z powodu kurzu, pyłu);

v. 10% odszkodowania nie mniej niż 50 000,00 zł, max. 500 000,00 zł na każde zdarzenie dla kl. Szkód środowiskowych;

- vi. 100 000,00 zł na każde zdarzenie dla pozostałych szkód rzeczowych;
- vii. Brak franszyzy dla szkód osobowych;
- (g) Klauzule dodatkowe :
  - i. Klauzula OC wzajemnej;
  - ii. Klauzula Podziemnych kabli, rurociągów z limitem 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - iii. Klauzula Wibracji, usunięcia lub osłabienia elementów nośnych z limitem 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - iv. Klauzula Szkód z powodu kurzu, pyłu z limitem 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - v. Klauzula Szkód w mieniu otaczającym z limitem 10 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - vi. Klauzula Szkód środowiskowych (bez limitu czasowego związanego z ujawnieniem się szkody) z limitem 10 mln zł na jedno i wszystkie zdarzenia z zastrzeżeniem że ochrona ubezpieczeniowa, w ramach klauzuli obejmować będzie również pokrycia kosztów poniesionych przez osoby objęte ubezpieczeniem lub osoby trzecie na podstawie przepisów Ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U.2007 Nr 75, poz. 493), albo Ustawy Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U.2001 nr 62 poz. 627), z sublimitem 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
  - vii. Klauzula Kosztów rzeczoznawców z limitem 2 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia;

z zastrzeżeniem, że kwoty udziałów własnych (fransyz) w stracie (szkodzie) objętej ochroną ubezpieczeniową oraz wszelkie straty lub szkody nie objęte ubezpieczeniem (w tym z przyczyn polegających na ograniczeniach, wyłączeniach odpowiedzialności z umów ubezpieczenia) obciążają każdą ze Stron (Zamawiający/Wykonawca) zgodnie z ich zakresem odpowiedzialności i obowiązków.

18.5 Ubezpieczenie OC ogólnej z tytułu prowadzonej działalności i posiadanego mienia

(a) Ubezpieczenie OC ogólnej będzie obejmowało odpowiedzialność cywilną z tytułu czynów niedozwolonych i/lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania za szkody rzeczowe, osobowe i ich następstwa oraz czyste straty finansowe (ang. pure financial loss) obejmujące szkody powstałe w związku z wykonywaną pracą/usługą lub dostarczonym produktem. Ubezpieczenie winno obejmować szkody powstałe po wykonaniu/przekazaniu odbiorcy pracy/usługi.

(b) Ubezpieczonymi będą: Zamawiający, Inwestor zastępczy, instytucje finansujące (opcjonalnie) Inwestor, wszyscy Wykonawcy i Podwykonawcy, osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie oraz wszystkie inne podmioty zaangażowane w realizację Umowy.

(c) Suma gwarancyjna w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej będzie nie mniejsza niż 100 000 000,00 zł (słownie: sto milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. Dopuszcza się wprowadzenie podlimitów odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia jedynie w zakresie określonym w dalszej części wymagań.

(d) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej będzie spełniało łącznie co najmniej następujące warunki:

- i. Ubezpieczone będą szkody powstałe w okresie ubezpieczenia (trigger loss occurrence) a dla OC zawodowego dotyczącego osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie - działania lub zaniechanie działania /uchybień powstałe w okresie ubezpieczenia (trigger act committed);
- ii. Ubezpieczone będą czyste straty finansowe niebędące szkodą osobową ani rzeczową. Ubezpieczenie będzie obejmować odpowiedzialność zawodową osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Dopuszczalny jest podlimit odpowiedzialności w

wysokości nie niższej niż 5 000 000,00 zł (słownie: pięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. W odniesieniu do czystych strat finansowych polegających na ograniczeniu dostępu (brak dostępu) podlimit odpowiedzialności w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;

iii. Ubezpieczone będą szkody wyrządzone wzajemnie pomiędzy współubezpieczonymi biorącymi udział w realizacji Umowy (OC wzajemna);

iv. Ubezpieczona będzie odpowiedzialność cywilna pracodawcy z tytułu wypadków przy pracy w stosunku do pracowników wszystkich ubezpieczonych z podlimitem odpowiedzialności w wysokości co najmniej 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i 50 000 000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt milionów złotych) na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (OC pracodawcy);

v. Ubezpieczone będą szkody wyrządzone rażącym niedbalstwem;

vi. Ubezpieczone będą szkody w mieniu wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego lub osoby trzeciej - powierzonym Wykonawcy, m.in. w celu:

- realizacji zadań określonych w Umowie,

- sprawowania nad nim pieczy i/lub kontroli albo dozoru - dopuszczalny jest podlimit odpowiedzialności w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,

- wykonania na nim lub przy jego pomocy obróbki, czyszczenia, naprawy - dopuszczalny jest podlimit odpowiedzialności w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,

- demontażu, montażu, zabudowy, przebudowy, transportu, itp. prac,

- zlokalizowania, usunięcia, demontażu lub odsłonięcia wadliwych produktów, umocowania lub położenia produktu bez wad,

- korzystania z niego na podstawie umów prawa cywilnego (najmu, dzierżawy, leasingu, itp.) - dopuszczalny jest podlimit odpowiedzialności w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,

(e) Ubezpieczone będą szkody spowodowane wadą produktu dostarczonego w ramach umowy na realizację inwestycji z rozszerzeniem pokrywającym koszty powstałe wskutek połączenia/zmieszania oraz koszty usunięcia/zastąpienia. Na koszty połączenia/zmieszania oraz koszty usunięcia/zastąpienia dopuszcza się podlimit w wysokości nie niższej niż 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;

(f) Ubezpieczone będą szkody spowodowane wibracją, osunięciem lub zapadaniem się ziemi z podlimitem odpowiedzialności w wysokości co najmniej 10 000 000,00 zł na jedno (słownie: dziesięć milionów złotych) i 60.000.000 zł na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (słownie: sześćdziesiąt milionów złotych);

(g) Ubezpieczone będą szkody spowodowane przez prace wyburzeniowe, rozbiórkowe, działanie młotów pneumatycznych, kafarów, maszyny drążącej, działaniem środków wybuchowych i pirotechnicznych, z podlimitem odpowiedzialności w wysokości co najmniej 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i 50 000 000,00 zł na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia (słownie: pięćdziesiąt milionów złotych);

(h) Ubezpieczone będą szkody w środowisku z uwzględnieniem m.in.

i. pokrycia kosztów usunięcia, neutralizacji lub oczyszczenia gleby, wód powierzchniowych lub gruntowych z substancji zanieczyszczających poniesione przez osoby objęte ubezpieczeniem lub osoby trzecie;

ii. pokrycia kosztów poniesionych przez osoby objęte ubezpieczeniem lub osoby trzecie na podstawie przepisów Ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U.2007 Nr 75, poz. 493) albo Ustawy Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U.2001 nr 62 poz. 627), jeżeli powstały wskutek zdarzenia spowodowanego przez działalność Ubezpieczonego,

- a ich poniesienie było uzasadnione lub stanowiło wykonanie decyzji administracyjnych;
- iii. zniesienia ograniczeń czasowych na ujawnienie się szkody;
  - iv. podlimit odpowiedzialności w wysokości co najmniej 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
    - (i) Ubezpieczone będą szkody wyrządzone przez pojazdy niepodlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu OC, w tym szkody wyrządzone przez sprzęt Wykonawcy w czasie prac na placu budowy.
    - (j) Ubezpieczenie będzie obejmować roszczenia regresowe dotyczące kar umownych.
    - (k) Ubezpieczenie będzie obejmować szkody powstałe i wynikające z prac ładunkowych.
    - (l) Ubezpieczenie będzie obejmować szkody w podziemnych urządzeniach i instalacjach.
    - (m) W ubezpieczeniu nie będzie występował udział własny / franszyzy w odniesieniu do szkód osobowych. W odniesieniu do szkód rzeczowych wysokość fransyz nie będzie wyższa niż 50 000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych). W odniesieniu do szkód polegających na wystąpieniu czystych strat finansowych wysokość fransyz nie będzie wyższa niż 100 000,00 zł (słownie: sto tysięcy złotych)
  - (h) Wykonawcy działający wspólnie: W odniesieniu do Wykonawców działających wspólnie (w ramach np. konsorcjum) wymóg dotyczący ubezpieczenia OC powinien zostać spełniony w następujących sposób:
    - i. Ubezpieczonymi będą wszyscy wspólnie działający Wykonawcy/Konsorcjanci;
    - ii. Wymagana wysokość minimalnych sum gwarancyjnych odnoszą się łącznie dla wszystkich współubezpieczonych;
      - (i) Zakres terytorialny: Europa
      - (j) Okres ubezpieczenia: Okres realizacji inwestycji z uwzględnieniem regulacji wynikających z zastosowanego triggera act committed dla OC zawodowej.
- 18.6 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w zakresie OC projektanta/architekta
- (a) Ubezpieczenie OC zawodowej będzie obejmowało odpowiedzialność cywilną z tytułu czynów niedozwolonych i/lub z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania za szkody rzeczowe, osobowe i ich następstwa oraz czyste straty finansowe (ang. pure financial loss), będące konsekwencją błędów projektowych, uchybień w pracach projektowych/błędnie sporządzonej dokumentacji itp. w zakresie przedmiotu prac projektowych.
  - (b) Ubezpieczony będzie Wykonawca, a jeśli prace projektowo-dokumentacyjne będą zlecane podwykonawcy/om, to także podwykonawcy i dalsi podwykonawcy.
  - (c) Ubezpieczone będą szkody wyrządzone wzajemnie pomiędzy współubezpieczonymi.
  - (d) Suma gwarancyjna wynosić będzie nie mniej niż 50 000 000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt milionów złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
  - (e) Udział własny / franszyza redukcyjna w odniesieniu do szkód rzeczowych i czystych strat finansowych nie będzie wyższa niż 100 000,00 zł (słownie: sto tysięcy złotych) na każde zdarzenie w okresie ubezpieczenia.
  - (f) Nie dopuszcza się wprowadzenia podlimitów odpowiedzialności za wyjątkiem ryzyka określonego w punkcie (k).
  - (g) Wypadkiem ubezpieczeniowym (momentem decydującym o odpowiedzialności ubezpieczyciela) będzie działanie lub zaniechanie projektanta w okresie ubezpieczenia (uchybiecie w pracach), z którego wynikała szkoda na osobie, w mieniu lub czysta strata finansowa, za którą odpowiedzialny jest projektant (trigger act committed).
  - (h) Okres ubezpieczenia, będzie obejmował okres wykonywania wszelkich prac projektowych, szkiców i rysunków warsztatowych modyfikacje projektu łącznie z okresem świadczenia nadzoru autorskiego.
  - (i) Przedmiot ubezpieczenia obejmować będzie wykonywane prace projektowe dla realizowanej inwestycji prace geologa, geodety, archeologa którym zlecono wykonanie

badania, pomiarów, ekspertyz i badań mechaniki gruntów lub inne prace związane z realizacją przedmiotowej inwestycji, sprawdzanie projektów, sprawowanie nadzoru autorskiego, konsulting inżyniersko-techniczny w zakresie inżynierii lądowej i wodnej.

(j) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej będzie spełniało łącznie co najmniej następujące warunki:

- i. Ubezpieczenie powinno obejmować koszty przeprojektowania i/lub przebudowy;
- ii. Ubezpieczenie powinno obejmować roszczenia regresowe dotyczące kar umownych;
- iii. Ubezpieczenie powinno obejmować szkody środowiskowe, w tym z uwzględnieniem kosztów ponoszonych w zw. z Dyrektywą 2004/35/WE;

(k) Ubezpieczenie powinno obejmować koszty odtworzenia planów i dokumentów; minimalny limit 2 000 000,00 zł (słownie: dwa miliony złotych) na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

- i. Ubezpieczenie powinno obejmować szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa;
- ii. Odpowiedzialność z tytułu występowania Wykonawcy w imieniu Zamawiającego, do odpowiednich instytucji z wnioskiem o wydanie warunków technicznych i uzgodnień niezbędnych do projektowania, z wnioskiem o wydanie decyzji pozwolenia na budowę oraz powstałe w związku z odbiorem takiej decyzji;
- iii. Ochrona ubezpieczeniowa będzie obejmować szkody będące skutkiem przekroczenia planowanego terminu budowy oraz innych terminów, o ile stanowią one bezpośrednie następstwo wcześniejszej szkody objętej zakresem przedmiotowego ubezpieczenia.

18.7 Ubezpieczenie maszyny drążącej Tunnel Boring Machine (TBM), sprzętu pomocniczego oraz kluczowego sprzętu wykorzystywanego przy realizacji inwestycji od wszystkich ryzyk na warunkach CPM (Contractors Plant Machinery) na okres realizacji inwestycji z wykorzystaniem ubezpieczonych maszyn.

(a) Minimalny zakres ubezpieczenia: Ubezpieczenie będzie pokrywać koszty wymiany i/lub naprawy i/lub przywrócenia dobrego stanu przedmiotu ubezpieczenia i/lub jego części, które uległy fizycznej utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu w jakikolwiek sposób i z jakiegokolwiek przyczyny za wyjątkiem awarii mechanicznej lub elektrycznej, Ubezpieczenie będzie pokrywać koszty ponownych testów i/lub prób, koszty czyszczenia i/lub ponownego malowania. Nie dopuszcza się stosowania w warunkach ubezpieczenia (WU) zapisów wykluczających odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu ochrony maszyn pracującej pod ziemią. Ubezpieczenie będzie obejmować również koszty:

- i. Koszty usunięcia pozostałości po szkodzie oraz gruzu, w tym koszty rozbiórki wszelkich części nie nadających się do użytku zgodnie z ich przeznaczeniem, koszty usunięcia mułu, czyszczenia i osuszenia. Minimalny dopuszczalny podlimit: 4 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia;
- ii. Koszty rzeczoznawców, inżynierów i ekspertów w tym poniesione przez Wykonawcę (wg obowiązujących taryf);
- iii. Konieczne i uzasadnione koszty dostaw i frachtów ekspresowych, koszty pracy w godzinach nadliczbowych oraz inne niezbędne koszty przyspieszające dostawę poniesione w związku z zaistniałą szkodą;

(b) Okres ubezpieczenia: Cały okresie realizacji prac z wykorzystaniem maszyn (w tym TBM wraz z osprzętem) wraz z okresem montażu, prób i testów, podczas pracy drążącej oraz demontażu elementów na plac składowania.

(c) Zakres terytorialny: Teren prowadzonej inwestycji w tym lokalizacje związane z składowaniem maszyny lub jej elementów.

(d) Suma ubezpieczenia: wartość odtworzeniowa maszyny drążącej wraz z separacją urobku i ogonem maszyny powinna obejmować koszty transportu, montażu oraz wszelkie dodatkowe opłaty (w tym celne, jeżeli mają one zastosowanie).

(e) Maksymalna franszyza redukcyjna: 10% odszkodowania, max. 1 000 000,00 zł na każde zdarzenie dla szkód w maszynie TBM i sprzętu pomocniczego. Dla pozostałych

sprzętów objętych ubezpieczeniem o wartości jednostkowej powyżej i 1 000 000,00 zł (słownie: jeden milion złotych) wysokość franszyzy nie może przekroczyć kwoty 100 000,00 zł (słownie: sto tysięcy złotych).

18.8 Postanowienia Wspólne dla zakresów 18.5, 18.6, 18.7

(a) Wymagane od Wykonawcy umowy ubezpieczenia (polis) oraz mające do nich zastosowanie warunki ubezpieczenia (WU), do zawarcia których obowiązany jest Wykonawca, będą przedmiotem zatwierdzenia przez Zamawiającego.

Jeżeli te umowy ubezpieczenia (polis) spełnią wymagania określone w minimalnych wymogach określonych przez Zamawiającego, Zamawiający nie może odmówić ich zatwierdzenia.

Jeżeli przedstawione do akceptacji umowy ubezpieczenia (polis) nie będą spełniać określonych przez Zamawiającego minimalnych wymogów określonych przez Zamawiającego, Zamawiający podejmie działania w celu ich zawarcia, a kosztami ubezpieczenia obciąży Wykonawcę.

(b) Wykonawca dostarczy wymagane umowy ubezpieczenia (polis) OC działalności i ubezpieczenie maszyn i urządzeń na warunkach CPM wraz z warunkami ubezpieczenia (WU) nie później niż 30 dni przed przekazaniem Wykonawcy Placu Budowy z zastrzeżeniem, że w przypadku ubezpieczenia OC projektanta, umowa ubezpieczenia dostarczona będzie nie później niż 30 dni po podpisaniu Umowy.

Wszelkie aneksy lub polisy przedłużające okres ubezpieczenia będą dostarczone Zamawiającemu w terminie 30 dni przed terminem expiracji polisy określonym w pierwszej umowie ubezpieczenia.

Jeżeli określone powyżej terminy dostarczenia umów ubezpieczenia/aneksów lub polis przedłużających okres ubezpieczenia nie zostaną spełnione, Zamawiający podejmie działania w celu ich zawarcia, a kosztami ubezpieczenia obciąży Wykonawcę.

(c) Kwoty udziałów własnych (fransyz) w stracie (szkodzie) objętej ochroną ubezpieczeniową oraz wszelkie straty lub szkody nie objęte ubezpieczeniem (w tym z przyczyn polegających na ograniczeniach, wyłączeniach odpowiedzialności z umów ubezpieczenia) obciążają każdą ze stron (Zamawiający/Wykonawca) zgodnie z ich zakresem odpowiedzialności i obowiązków.

